

Sygn. akt II Ca 36/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Jerzy Dydo

Sędziowie: SO Barbara Nowicka

SO Longina Góra

Protokolant: Violetta Drohomirecka

po rozpoznaniu w dniu 11 marca 2014 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa **K. S.**

przeciwko **Towarzystwu (...) SA w W.**

o zapłatę 46.000 zł

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Ząbkowicach Śląskich

z dnia 31 października 2013 r., sygn. akt I C 274/11

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądzoną od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 21.000 zł podwyższa do kwoty 31.000 (trzydzieści jeden tysięcy) zł z odsetkami ustawowymi od kwoty 6.000 zł od dnia 14 kwietnia 2011 r. i od kwoty 25.000 zł od dnia 27 lutego 2013 r. (pkt I); zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki 827 zł tytułem kosztów procesu (pkt III); nakazuje powódce uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Ząbkowicach Śląskich 726,96 zł, a stronie pozwanej 1.475,63 zł tytułem kosztów sądowych (pkt IV i V);

II. oddala apelację w pozostałym zakresie;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki 408 zł kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 31 października 2013 r. Sąd Rejonowy w Ząbkowicach Śląskich zasądził od pozwanego Towarzystwu (...) S.A.w W.na rzecz powódki K. S.kwotę 21.000 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 6.000zł od dnia 14.04.2011r., a od kwoty 15.000zł od dnia 27.02.2013r. (pkt I), w pozostałej części powództwo oddalił (pkt II), koszty postępowania pomiędzy stronami wzajemnie zniósł (pkt III), nakazał powódce K. S.uiścić na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Ząbkowicach Śląskich kwotę 1.218,22zł tytułem kosztów postępowania (pkt IV), nakazał pozwanemu Towarzystwu (...) S.A.w W.uiścić na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Ząbkowicach Śląskich kwotę 996,71zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt V).

Sąd Rejonowy ustalił, że dniu 23.11.2010r. w miejscowości Ż. kierujący pojazdem F. (...) o nr rej. (...) w wyniku nadmiernej prędkości wypadł z drogi i uderzył w prawidłowo jadący samochód kierowany przez powódkę. W chwili zdarzenia sprawca zdarzenia miał zawartą umowę odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u strony pozwanej.

Powódka nie leżała w szpitalu. W dniu 24.11.2010r. zgłosiła się do prywatnego gabinetu lekarskiego w P.uskarżając się na bóle i zawroty głowy. Stwierdzono wówczas bolesne ograniczenie ruchomości kręgosłupa szyjnego z promieniowaniem do obu rąk. W dniu 26.11.2010 r. udała się do (...)w N.z powodu bólu odcinka szyjnego kręgosłupa. Założono jej kołnierz szyjny i zalecono kontrolę w poradni chirurgii urazowej. Powódka nosiła kołnierz 4-6 tygodni. Przez około dwa tygodnie po wypadku potrzebowała pomocy przy myciu i ubieraniu. Przez około półtora miesiąca nie mogła zajmować się pracami domowymi, pomagała jej mama. K. S.leczyła się w poradni chirurgii urazowej w K., w 2010r i 2011r., uczęszczała na rehabilitację.

W wyniku wypadku powódka doznała skręcenia kręgosłupa szyjnego, wstrząśnienia mózgu, stłuczenia klatki piersiowej ze złamaniem (...)żebra po stronie lewej, stwierdzono pourazowy czuciowy zespół korzeniowy szyjnym. Stwierdzono w związku z tym trwałe uszczerbek na zdrowiu w wysokości (...).

Powódka wymaga okresowej kontroli neurologicznej i ortopedycznej. Wystąpiły u niej zaburzenia w postaci ostrej reakcji na stres i zaburzeń stresowych pourazowych. Ostra reakcja na stres trwała u powódki kilka godzin. Zaburzenia stresowe pourazowe natomiast szereg miesięcy i stopniowo ustępowały. Spowodowało to i długotrwałe uszczerbek na zdrowiu w wysokości (...)

Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. przyznało powódce tytułem zadośćuczynienia kwotę 4.000 zł. Obecnie powódka nie leczy się.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał powództwo za częściowo uzasadnione. Wskazując na przepis art. 822 § 1 k.c. oraz przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych (...)uznał odpowiedzialność strony pozwanej za powstałą szkodę. Wskazał, że powstałe w wyniku zdarzenia urazy spowodowały powstanie u powódki (...) trwałego uszczerbku na zdrowiu.

Sąd I instancji wskazał, że krzywda wynagradzana zadośćuczynieniem jest szkodą niemajątkową, nie ma więc ona charakteru ekwiwalentności, jaką cechuje wynagrodzenie szkody majątkowej.

Pojęcie sumy odpowiedniej użyte w art. 445 §1 k.c. ma w istocie charakter niedookreślony, niemniej jednak w judykaturze wskazane są kryteria, którymi należy się kierować przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia. Zadośćuczynienie ma mieć przede wszystkim charakter kompensacyjny, wobec czego jego wysokość nie może stanowić zapłaty symbolicznej lecz musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość.

W niniejszej sprawie powódce powrót do normalności zajął około 2-3 miesiące. W tym czasie nie mogła zajmować się domem i dzieckiem. Początkowo nawet przy wykonaniu tak prostych czynności jak mycie i ubieranie wymagała pomocy, zdana była na pomoc najbliższej rodziny. Biorąc to pod uwagę Sąd uznał, że dodatkowa kwota 21.000 zł tytułem zadośćuczynienia jest kwotą odpowiednią w rozumieniu art. 445 §1 k.c. Łączna wysokość przyznanego zadośćuczynienia nie jest nadmierna ani stosunku do doznanej krzywdy powoda i stosunków majątkowych społeczeństwa ani też nie zmierza do wzbogacenia powoda.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. biorąc pod uwagę, że roszczenie powoda uwzględnione zostało w zasadzie w połowie ((...)) oraz porównywalne były też koszty poniesione przez strony. Koszty należne na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Ząbkowicach Śl. uiszczono tymczasowo z wydatków budżetowych Sąd nakazał zwrócić strono w stosunku w jakim nastąpiło uwzględnienie ((...)) roszczeń i ich oddalenie ((...)).

Orzeczenie Sądu zaskarżyła w części powódka, to jest co do pkt. II wyroku oddalającego dalej idące powództwo oraz co do pkt. IV wyroku w zakresie zobowiązania jej do uiszczenia na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Ząbkowicach Śląskich kwoty 1.218,22 tytułem kosztów sądowych.

Zarzuciła :

1. naruszenie prawa materialnego poprzez jego błędną wykładnię, a w szczególności art. 445 § 1 k.c. poprzez przyjęcie, że w ustalonym stanie faktycznym zasądzenie na jej rzecz tytułem zadośćuczynienia łącznej kwoty 21.000 zł stanowi sumę odpowiednią za krzywdę, jakiej doznała w wyniku wypadku z dnia 23.11.2010 r., podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności opinii sądowo – lekarskich oraz zeznań świadków, jak i samej powódki wynika, że rozmiar i charakter obrażeń, a także stopień bólu i cierpienia uzasadniają przyznanie powódce zadośćuczynienia w łącznej kwocie 46.000,00zł,

2. naruszenie prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, to jest art. 322 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. i w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie zracjonalizowanych kryteriów ocennych dających podstawę do określenia ostatecznej sumy zadośćuczynienia, bez rozważenia wszystkich ujawnionych w toku postępowania aspektów sprawy, mających pełne odzwierciedlenie w materiale dowodowy, a odnoszącym się do jej krzywdy fizycznej i psychicznej, dających w tym kontekście podstawę do przyjęcia szerszego od ustalonego rozmiaru krzywd jakich doznała, a co za tym idzie zasądzenia w całości żądanej kwoty zadośćuczynienia.

Powołując się na powyższe wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie II poprzez zasądzenie na jej rzecz kwoty zadośćuczynienia w łącznej kwocie 46.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 6.000 zł od dnia 14.04.2011 r. a od kwoty 40.000 zł od dnia 27.02.2013 r., zmianę pkt IV poprzez nieobciążanie jej kosztami procesu na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Ząbkowicach Śląskich, przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy rozpoznając apelację oparł się na ustaleniach faktycznych Sądu Rejonowego mających oparcie w materiale dowodowym sprawy i zważył, co następuje :

Należało częściowo podzielić zarzuty apelacji w szczególności w zakresie naruszenia prawa materialnego, tj art. 445 k.c. i ustalonej przez Sąd I instancji, na podstawie tego przepisu, wysokości przyznanego zadośćuczynienia. Równocześnie wskazać należy, że korygowanie przez Sąd II instancji wysokości zasądzanego zadośćuczynienia jest tylko wtedy uzasadnione jeżeli w okolicznościach sprawy jest rażąco wygórowana lub rażąco niska (vide : wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07 stycznia 2000 r., II CKN 651/98, LEX nr 51063). Konieczność taka, zdaniem Sądu Okręgowego, zachodzi na gruncie rozpoznawanej sprawy.

Jak wynika z zebranego materiału dowodowego u powódki stwierdzono (...) trwały uszczerbek na zdrowiu i z tego tytułu przyznano jej zadośćuczynienie w łącznej kwocie 26.000 zł (4.000 zł na etapie postępowania likwidującego szkodę i dalszą kwotę 21.000 zł w postępowaniu sądowym). Jest to wysokość stanowczo za niska. Suma "odpowiednia" w rozumieniu art. 445 § 1 k.c. nie oznacza bowiem sumy dowolnej, określonej wyłącznie według uznania sądu, ponieważ jej prawidłowe ustalenie wymaga uwzględnienia wszystkich okoliczności, mogących mieć w danym przypadku znaczenie. Zadośćuczynienie powinno mieć charakter kompensacyjny, a więc przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość i być tak ukształtowane, by stanowić "ekwiwalent wycierpianego bólu". Co oczywiste określany procentowo rozmiar uszczerbku na zdrowiu ma jedynie charakter pomocniczy i nie powinien być wyłączną podstawą określania wysokości należnego świadczenia. Zadaniem biegłych lekarzy jest bowiem wskazanie rozmiaru uszkodzeń i urazów ciała oraz psychiki danej osoby, a najbardziej czytelnym sposobem przekazania tej wiedzy jest procentowe przedstawienie wielkości uszczerbku. Podkreślić trzeba jednak, że wskazany procentowo uszczerbek nie stanowi mnożnika przy ustalaniu należnej powodowi kwoty. Rzeczą sądu jest na podstawie sporządzonych opinii i pozostałych zebranych w sprawie dowodów, uwzględniając doświadczenie życiowe i zasady logiki, określa rozmiar krzywdy i cierpienia doznanych przez poszkodowanego. Jednocześnie sąd winien ustalić, jak dany wypadek przełożył się na obecne życie poszkodowanego, w szczególności czy skutki wypadku wprowadzają w jego życiu konkretne ograniczenia,

czy możliwości kontynuowania edukacji, rozwoju kariery zawodowej, założenia rodziny zostały zmniejszone lub całkowicie wyłączone (vide : wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 24 lipca 2013 r., I ACa 715/13, LEX nr 1363002). Sąd I instancji ograniczył się w rozważeniach prawnych sporządzonego uzasadnienia do przytoczenia opinii biegłych oraz orzecznictwa Sądu Najwyższego, uchylając się w zasadzie od próby zindywidualizowania obrażeń doznanych przez powódkę. Wskazał jedynie na trudności związane z zajmowaniem się domem i dzieckiem przez okres 2 - 3 miesięcy. Powyższe przełożył się niewątpliwie na odczuwaną krzywdę. Ponadto należało wziąć pod uwagę rokowania co do zdrowia powódki w przyszłości – jak wynika z opinii biegłego z zakresu chirurgii i traumatologii powinny być one ostrożnie z uwagi na to, że nie przeprowadzono do końca pełnej diagnostyki oraz leczenia powódki.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy jest zdania, że należne powódce zadośćuczynienie należy podwyższyć do kwoty 31.000zł (łącznie 35.000 zł) stąd też na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzeczono jak w punkcie I. Z uwagi na powyższe zmianie uległa również wysokość kosztów procesu. Powódka wygrała postępowanie w (...). Obie strony poniosły koszty zastępstwa procesowego na kwotę 2.400 zł, nadto powódka uiściła opłatę skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł. Stosując zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów wynikającą z art. 100 k.p.c. pozwany jest obowiązany zwrócić powódce kwotę 827 zł ($4.817zł \times (...) = 1590 zł$; $2.417zł - 1.590zł = 827zł$). Nadto Sąd Okręgowy nakazał stronom postępowania zwrócić koszty związane z wydatkami na opinie biegłych, które tymczasowo były pokryte ze Skarbu Państwa z uwzględnieniem stosunku, w jakim strony wygrały proces. Wydatki te wyniosły kwotę 2.202,93 zł, a zatem powódka obowiązana jest zwrócić kwotę 726,96 zł ($2.202,93 zł \times (...)$), a pozwany 1.475,63 zł ($2.202,93 zł \times (...)$).

Dalej idąca apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

W ocenie Sądu roszczenie ponad kwotę 31.000 zł jest wygórowane i nieuzasadnione zgromadzonym materiałem dowodowym.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c.

Równocześnie Sąd Okręgowy wskazuje, że Sąd I instancji wydając zaskarżony wyrok nie rozliczył w ogóle opłaty sądowej od pozwu, którą tylko w części 300 zł pokryła powódka. Stąd też na podstawie art. 108¹ k.p.c. wyda w tym zakresie odpowiednie postanowienie.